

САГА ОЛОХ

3 карчы

No. 126 [6887]

Сүөһү аһылыгын бэлэмнээһингиз куоталаһы кыайылаахтара

А. ПОПОВА.

Райсовет исполкомугар

Оройуонга ардуу сы-
тытын турар социальнай
боппуруостары быһаары
бэрээдэгийнэн газ оттугу ту-
һаныыга иккилээх былаан
бигэргэтиллэн турар, онтон
ила түөрт сыл кэригэ өлс-
тэ. Уопсайынан, 1986 сыл-
тан сабалаан кэлэр сылы
киллэрэн турар иккилэни-
һэ барыта 8608 газовой
плита туруоруллуохтаах этэ.
Былааны толорон иһин ту-
ругун туһунан боппуруос
соторутаабыта райсовет ис-
полкомун учурааттаах мун-
наабыт көрүлүннэ. Испол-
ком бу үлэсэ улахан аа-
лыы тахсыбытын бэлиттэ-
тэ. Ол курдук, ааспыт
түөрт сылга график бы-
һытынан 6728 плита ту-
руорулуохтаабыта баара-суо-
ба 1440-мунан топорулунна.
Бирдирдээн сальсоветте-
рынан көрөр буоллаахха, и-
ккилэниһэ таһы туһаныыта
Мугудайга (97 плита) уонна
Одзулуунча (124 плита)
арыый ардуу. Ол эрэри
итиллэрэ даҕаны быһаан
ыраадынан толоруллубата.
Оттон «Чурапчы» уонна
Субуруускай ааһынан со-
лоостар сальсоветтарыгар бу
өртүнэн дьыала туруга
едьэс мөлгөх. Холобур,
«Чурапчы» совхоз терри-
ториятыгар билигин 64 эр-
плита туһаныллар. Оттон
манна 970 плита хайы-үй-
сэ туруоруллубут буолуох-
таах этэ. Эбэтэр Хатылы
курдуу улахан, оройуон
киннигэ кытта тэллэх бөтөһа
сыгар бөлүөлүккэ 14 эр-
газовой плита баар.

Совхозтар газовой бал-
лоннары харайар ысма-
лааттары тутуулу олус бы-
таартылар. Холобур, «Мун-
дааһы» уонна «Чурапчы»
совхозтар исполкомунан
тикээрдиллэбит соруудах бы-
һытынан, бирдирдээн ысма-
лааты өссө 1986 сыл тох-
сунуутугар үлэсэ иккэ-
рихтээх этилэр. Итин
«Мундааһы» былы-
рынан тулпугтар. Оттон
«Чурапчы» совхоз баччаа-
га диэри ысмаалаах суох.
Микстэс баллон кыйаан
асалылыыбат буолан, ыраах
иккилэниһтэргэ өлөрөөчү-
лөр итин оройуон киинит-
тэн таһарга күһэллэлэр.

Исполком «Чурапчы»
уонна Субуруускай ааһынан
совхозтар директордары
т. т. Г. В. Смирникова
уонна А. В. Ефремова,
таһы киллэриг иккилээх
былаан толорууга хаа-
лыыты таһаарытыларын
иһин, ыйыы өгөрдө уонна
киһилэри эһини муус
устарга диэри бу үлэсэ анал
сөбөдүлү бэлэмнэллэ-
ригэр, ыан ыйыгар диэри
баллоннары харайар ысма-
лааттары үлэсэ киллэрэллэ-
ригэр эбээһинэстэтэ.

Иккилээх былааным-
тыыга совхозтар уонна
сальсоветтар кыахтара си-
тэ учуоттамматтаа көһү-
нэ. Онон исполком итин
кэлэр сыл сөбөдүлүгэр ди-
эри хос ырытан өгөрдүгүр
райлан председател С.
Д. Ноговицыны сорууда-
таата.

Оройуонга ааспыт күбүн
Саха АССР Министрдарын
Советын уураадынан бил-
лэриллибит баһаартан сэр-
хтээх буолуу мөсөһүнэ
мөлгөх. тэрээһиннээхтик
ыһылыыта. Ол түмүгэр

сорох сирдэргэ улахан хо-
ромнуулаах баһаардар бу-
луталаабытара. Совхозтар
директордара, тэрилтэлэр
салайааччылары быйылгы
мөсөһүнэ эмэ сөбөдүлү
суолтаны бигэрбэтэр. Ба-
һаары сэрэтэр дьаһаллары
ситэ олохтообонко өлөрө-
лөр. Онон райсовет испол-
комугар ити боппуруос
эмэ көрүлүннэ.

Сыл ааспыт тобус ыйыгар
19 объект уокка быһыанна-
Итинэн барыта 50 тыһ. дол-
куобандаах хоромнуу та-
дыста. Балаһан ыйыгар
«Мундааһы» совхозна
буолбут баһаарга өлө бы-
дыанна. Быйыл баһаартан
ордуу улахан материалнай
хоромнуу Чурапчы, Хо-
лотор уонна Сылга сельсо-
веттарыгар сүтүлэр. Угүс
салайааччылар билигин да
баһаартан сэрэхтээх буолуу
көрдөбүлүлэригэр түгүспэтэр.
Бу өртүнэн балаһыныы
ордуу районы (М. А. Нико-
форов), райсоюз (П. Г. Ки-
рилин) объектарыгар мөл-
төһө турар. Оттон дуоһу-
наах үлэһит бу дьыала-
ба түс бэйэтин эппити-
нэһин үрдэтэ килгитэ ба-
лаһыныыны көннөрөр
кыаһына суоҕа. Онон, туох-
ханыы иһинэ иһинээх ир-
дэбил күүһүрүөхтээгин, ис-
полком тоһоҕолоон бэлит-
тэтэ. Хас бирдик объект-
тан чопчу илм эппити сү-
гүрэ чүөккэй буолуохтаах.

ССКП райкомун бюроту-
гар ааспыт сыл ахсынны-
тыгар Эрилин Эристини-
тынан уонна Карл Маркс
наһынан совхозтарга буол-
бут улахан хоромнуулаах
баһаардарга туһааннаах са-
лайааччылар эппитинэстэ-
рин туһунан боппуруос
анаан-минээн көрүлүбүтэ.
Онон ОАПХ салаатата ту-
һааннаахтартан ирдэбил
күүһүрдүөхтээбэ тоһоҕо-
лоон бэлиттэммитэ. Ол
эрэри оройуоннаагы агро-
промышленнай холбоһук
(председатель С. И. Яков-
лев) манна ханнык да дьа-
һаһы илбэтэ. Сыл сабала-
ныаһыттан совхозтарга уо-
на ОАПХ тэрилтэлэри-
гар барыта 9 объект
уокка быһыанна. Ол түө-
ры туһааннаах салайаачы-
лар эппитинэстэрин туһу-
нан боппуруос анаан-ми-
нээн көрүлүбүтэ. «Мунда-
аһы» совхозна буолбут
хомолтолоох түбэлтэ иһин
эппити сүгүөхтээх сала-
йааччылар ааттара өссө да
ааттана илик. Исполком
Госпожнадзор оройуоннаа-
гы инспекциятын начальни-
га В. Н. Гарбуз ирдэбил
мөлгөһүн баһаартан сэрэх-
тээх буолууга туһааннаах
көрдөһүтээн ыйытыла-
ны туруорбатын эмэ ула-
хан итэсэ быһыытынан бэ-
лэстэтэ. Бу боппуруоска
исполком быһаарыы ылына.
Онон баһаартан сэрэх-
тээх буолууну күүһүрдэр
чопчу дьаһаллары бэлиттэ-
тэ.

Итин таһынан исполком
«Якутгоспромстрой» мех-
колоннаһыгар тутар-гагар
үлэ ааһыытын уонна хаа-
ныстыбатын туһунан, 1989
сылга сүөлү аһылытын бэ-
лэмнээһинэ социалистиче-
ской күөтэлэһи түмүктэ-
рин туһунан, о. д. а. Бо-
пуруостары дьүүллэстэ.

«Мугудай» совхоз проф-
союзнай конференциятыгар
профком бигр сыллаах үлэ-
тин отчуотун иһин пред-
седател А. Н. Аммосова
балаһа хыһын туруор-
да. Манна уруккунуу произ-
водственной, хаһаайыс-
тынай үлэни эридиктээ-
һин суох буолла. Дакылаа-
ка түс бэйэ уонна комитет
чиликэнэрин, атын профсо-
юзнай актив үлэтигэр при-
нципиальнай, критическай
сыанабыл оҕоһуллубута
болломтону тарта үгүстэри
толкундута даҕаны.

Онон сыаналаахха, от-
чуоттук кэмэ профсоюз
оруолун, авторитетин үрдэ-
тигэр биччүмнээх үлэ ы-
тылыбыт. Туох-ханыы и-
һинэ, толоруу хонтуруола
күүһүрдүлүбүт. Холобур,
коллективнай дуоҕабыры то-
лорон иһин туһунан совхоз
директорын солбуйааччы И.
А. Пинигин отчуота, сыа-
хааһы комитеттар предсе-
дателлэр В. В. Смирникова,
С. С. Пермяков информа-
циялар истиллэбит. Олору
тэҥэ 1988—1989 сс. кыстыкка
эбээһинэстэһэлэри толо-
рон иһин, өрөндөбө кириги
туруга көрүлүбүт. Сага
көрдөбүлүлэргэ сөп түбэ-
һиннээн аскуланы кытта
биргэ үлэһитингэ бол-
омто күүһүрбүт. Ол кур-
дук, төрөппүттэри кытта
уонна үөрэнээччилэр сын-
нааһаары тэрийиһэ үлэ-
лэбэтэр. Оҕоһуулар-
дааһы, совхозтааһы үлэ кол-
лективтарын советтарын
үлэтигэр профсоюзтар бы-
һааны ороһоллор, совет
састаабыгар кириэн үлэсэ
кысталлар.

Итиннэ кэксэ тэрийэр
үлэһэр суола-һиһа суох
хаалбатахтар. Отчуоттук
кэмэ бигэрэммит коллек-
тивнай дуоҕабыр сүрүннээх
толоруллубут. Маннаха ор-
дук бэлэ түгүннэ бы-
лаанаммыт производствен-
най социальнай тутуулар
үлэсэ киллэриллибиттэр
буолар. Иккиһинэ, үлэһит-
тэргэ, ордуу сүөсүһүттэргэ,
араас өртүтээх чөлүһүннэр
оҕоһуллубуттар. Сорох ор-

Комсомолга бу күһүргэ
курдуу улахан болломто
туһаһылыытын, киһи
проблемаларын тула сы-
тын кэпсэтиилэр буолбут-
тарын өйдөөбөппүн. О-
куоһе, кэлин үрдүк үөрэх
заведениитыгар даҕаны,
бийиги комсомол албан
ааттаах суолун туһунан эр-
өрө күүрдүлүлэх тыллара,
киһи бүгүгү ыһыыла-
рын-хоһууларын туһунан
ралордари истэрибит. Оттон
дьин олоһу кытта ону тэ-
һээн көрдөххө, уратыла-
һы улахан буолара.

Комсомол, мин санаабыр,
этэр тыла суох, үлэһиттэ-
ригэр этиилэрин толо-
рон сорук-боллор оҕо-
кубулуйбута ыраатта. Хо-
лобур, ылан көрүт биһи-
ги бийиһи хамыс, дьини-
гүтү үлэһити туһунан бо-
пуруостары быһаарсабыт
дуо? Суох. Совхозтарга и-
четтар үлэһит илии 70 бы-
рыһаанын ылаһаларын үр-
дүнэн, комсомолар тылла-
ра аахсыллыбат. Биччү-
мнээх боппуруостары бы-
һаарыыга киһилэр ыла-
һаннара чүмэки.

Итиннээх мин барытыгар
совхоз эбэтэр тэрилтэ са-
лайааччыларын буруйда-
балпын. Угүс өртүгэр ком-
сомолеттар бэйэбит пас-
сивнайбыт тэбэр. Мин са-
наабыр, комсомолскай тэ-

Профсоюзнай олох: отчуоттар, быһаардар Уопсай дьыалаба күлүктэтимизэххэ

дуктаах балаһыанньалары-
нан сэрки, тыл ветеранна-
ра, хоту оройуоннорго кө-
һүгэ сылдьыбыттар эмэ
туһаналлар. Олору тэҥэ
совхозна үгүс культурнай-
маассабы дьаһаллар соку-
нук, араас формалаахтык
ыһыллар буолбуттара эмэ
бэлиттэннэ.

Отчуоту дьүүллэһингэ бэ-
лэстэбиттэрин курдук,
профком председател А.
Н. Аммосова аһыах да
ахсааннаах буоллар бэйэтин
тула актив түмүт. Хо-
лобур, Маралайыттан ураты
4 сыахааһы тэрилтэлэргэ
олохтоотук үлэһит проф-
ком председателлэр баар
буолбуттар. Оттон совхоз
профкомугар таһуу буолар
бу общественной үлэсэ
ханыгы үгүс суобастаахтык
сыһааннаһар дьон эмэ
бааллар.

Ол эрэри дакылааттан
да, тыл этээччилэр бэлэ-
тэһиннэригэр да көрдөххө,
бүгүн болломтону эрэйэр
итэһтэр суох буолбатах-
тар. Туох-ханыы иһинэ,
уопсай күһүгэ биллэр-
кыстар дьаһалларынан үлэ-
һүү баар. Ол онугар
профсоюзтар ороһуохтаах
сорох хаан-уруу дьыалаһа
көһүгэ хаалбыттар. Дьон
олорор, үлэһит устулбу-
һатын туһаары үлэсэ агар-
дас совхоз дирекциятын
ыһылыбыт социальнай,
производственной тутуула-
ры эридиктээһиннэ
көрдөрүлэ сааһа, оттон
«Доруубуйа—2000» про-
граммаса сыһаах быһаа
Маралайыга сага амбула-
тория үлэсэ кириэхтээбэ
холобурдана. Үлэһиттэри эт-
хаан өртүнэн сайыннарыыга
үлэ аһыах ахсааннаах спор-
тивнай күрэхтэһиннэргэ кы-
тыһынан мунурдааһыт. Сөп-
төөх спортивнай база, саа-
һалар баалара көдүүстээх-
тик туһанылыыбатахтар.
Сыннаһар, эмтэнэр лүтө-

калары туһаныы эмэ мөл-
төх.

Дакылаахха аһылааһы-
тын курдук, профком сек-
тордэ, сыахааһы тэрил-
тэлэ дьон олоһун-дьаһа-
һын туһаарыыга анал бы-
һын үлэһиттэригэр, проф-
союзнай мунуктар үлэһэ-
бэтэрин, үп-харчы өртүгэр
быһаарыллыах да айылаах
боппуруостар соһуллалла-
рын критикалаатылар.

Совхоз сүрүн производ-
ственной былааннара, сир-
гэ ыһыллар бороодууксу-
йаттан, эти өгөрдүтүт ур-
таһарга, эри-дэхси толо-
руллан иһэллэр. Пятилетка
сабалаһыттан даҕаны ити
саһа үлэһиттэн уратыларга
күһаһаа суох тэтим ылы-
һанна. Ол эрэри производ-
ствон тэрийиһэ профсоюз
чопчу үлэсэ эмэ ситэтэ
суоҕа ыһыһанна. Сагалыы
производственной сыһаан-
наһыларга кирибит уустук
эмэ, холобур, арендаһы,
экономической үөрэхтээһини
тэрийиһи профком интэ-
ригиринигэр этилиһнэ.

Итиннээх маарынныыр атын
да дьаһаллортан профсоюз
бэйэтин ирээтигэр ыһынан
тусһа суоһулан-иһтэнэн
чопчу үлэһиттэһэ тоһоҕо-
лоон бэлиттэннэ.
Конференция дьүүллэһил-
либит боппуруоска туһаан-
наах уурааһы ыһыһанна.
Профком үлэсэ «ортоном»
сыаналанна.

Оттон Тобуруон ферма-
тын борооску көрөөччүтэ
Ф. Е. Катаков ити этиһин
саһаан, киһилэр коллен-
тивтарыгар профсоюз үлэ-
сэ көстүбэтин биллиһэ. Бү-
гүн коллективнаан иккис-
үһүс сылларын уоллуската,
өрөбүл күнэ суох үлэһит-
тэрин аһыһа. Үлэ да түмү-
тэ мөлгөх. Борооску өлүү-
тэ тохтообот. Аһагар ону
сүрүннээн хотон мөлгөх ту-
руктааһынан, чопчу тэрийэр
үлэ суоһуан быһаарда.
Онон үгүс производствен-

ЫБСЛКС райкомун тезистэрин дьүүллэһэбит ЧОПЧУ ДЬЫАЛАНАН ЧИНЭТИЭХХЭ

ригэлэр бэйэлэрин пред-
ставителлэр административ-
ция, профком састаабыгар
баар буолууларыгар, на-
родной депутаттарынан та-
лыллыларыгар болломто-
ну ууруохтаах, үлэни тэри-
һээтээх этилэр. Сотору кэ-
минэн олохтоох Советтарга
быһаар буолуоҕа. Онон
оройуон комсомольскай тэ-
рилтэ, бэйэс тусһа ед-
ница буолан турар, бэйэтин
представителлэрин туру-
раре наада диһ санаабыт.
Ити представителлэр көһү-
комсомол бэйэтин политик-
ната дьин олоһо кири-
тин, дьаһыһаах буолуутун
ситиһээтээх.

Комсомолу партийнай са-
лайы баар буолуохтаах.
Ол эрэри ол салайыс-
тыла уларыйыһа наада. Биһи-
ти аһа таһаарыстарыт,
салайаһа аһаһар, бари-
бытерхэй боппуруоһугар
тийэ ороһоллор. Хо-
лобур, комсомольскай плену-
му тэрийи да буолуун.
Итинэн киһилэр комсомол
бырааһын, самостоятелно-
һын хаарчатыһыллар, или-
тэһтэһэ суох өгөрдөлөр,
толкундүүр, саһаһы иһлэ-

рэр дьэбурун наһааталлар.
Аһаһаһыт үлэһиттэн ыһа
баттаан бэйэ этини ыһы-
һары да суох буолбатах.
Итин уруккуну өртүгэр
ЫБСЛКС райкомун секре-
тардарын таһыыга көрөөххэ
сөп. Онон быйылгы конфе-
ренцияны көрөс тэрийэр-
кадровый комиссия үлэһит
эрэс хайаһаах суол. Ы-
четтар бэйэбит сабалаһым-
мытын өйөөхтүтүн наада.
Итинэн бийиһи тэрилтэбит
ордуу самостоятельной
буоһурын ситиһээтэ.

Дьыалаһа куолутугар эр-
сыһаан—бийиһи олохтут
бир бэлэ көстүүтэ. Ити
комсомолга эрэ буолбакка,
партияга профсоюзна. Со-
һаһа эмэ баар. Холобур,
та ылан аһаан көрүт, төһө-
лөөх эбэх араас комис-
сиялар, обществолар баа-
һары—аһаан сиппэһин.
Быһаһаһы ылаһа, опера-
тивнай комсомольскай этэ-
рээтэр, народнай дружи-
налар, сайыһы, ыһыһаһы
үлэһиттэ штабтар. о. д. а.
Оттон үлэһит куоска хара-
һы уутунааһар кыра. Бэ-
йэ-бэйэни хатыһаһы эбэх.
ЫБСЛКС райкомун да иһи-

най сыһааннаһыларга,
баар мөккүрдэргэ проф-
союз ороһорун модьула-
Итиннэ тэҥэ үгүстэр ис-
союзнай, тэрийэр үлэ итэ-
бэстэригэр тохтоотулар. Со-
рохтор профсоюзнай активы
үөрэтин, семинардэр, үгэс
курдук, саас ыһыллалла-
рын, күһүн талыһыбыт са-
һа активка көмө хойутуу-
рун, үлэсэ иһитиннэрэн-бил-
лэһэн иһин суоһун, проф-
союзнай мунуктар үлэһэ-
бэтэрин, үп-харчы өртүгэр
быһаарыллыах да айылаах
боппуруостар соһуллалла-
рын критикалаатылар.

Совхоз сүрүн производ-
ственной былааннара, сир-
гэ ыһыллар бороодууксу-
йаттан, эти өгөрдүтүт ур-
таһарга, эри-дэхси толо-
руллан иһэллэр. Пятилетка
сабалаһыттан даҕаны ити
саһа үлэһиттэн уратыларга
күһаһаа суох тэтим ылы-
һанна. Ол эрэри производ-
ствон тэрийиһэ профсоюз
чопчу үлэсэ эмэ ситэтэ
суоҕа ыһыһанна. Сагалыы
производственной сыһаан-
наһыларга кирибит уустук
эмэ, холобур, арендаһы,
экономической үөрэхтээһини
тэрийиһи профком интэ-
ригиринигэр этилиһнэ.
Итиннээх маарынныыр атын
да дьаһаллортан профсоюз
бэйэтин ирээтигэр ыһынан
тусһа суоһулан-иһтэнэн
чопчу үлэһиттэһэ тоһоҕо-
лоон бэлиттэннэ.

Конференция дьүүллэһил-
либит боппуруоска туһаан-
наах уурааһы ыһыһанна.
Профком үлэсэ «ортоном»
сыаналанна.

Оттон Тобуруон ферма-
тын борооску көрөөччүтэ
Ф. Е. Катаков ити этиһин
саһаан, киһилэр коллен-
тивтарыгар профсоюз үлэ-
сэ көстүбэтин биллиһэ. Бү-
гүн коллективнаан иккис-
үһүс сылларын уоллуската,
өрөбүл күнэ суох үлэһит-
тэрин аһыһа. Үлэ да түмү-
тэ мөлгөх. Борооску өлүү-
тэ тохтообот. Аһагар ону
сүрүннээн хотон мөлгөх ту-
руктааһынан, чопчу тэрийэр
үлэ суоһуан быһаарда.
Онон үгүс производствен-

Конференция үлэтигэр
ССКП райкомун иһинэ се-
кретара Т. В. Нова кы-
тыһыны ыла уонна проф-
союзнай үлэ хайыһалары-
гар тохтоон тыл эттэ.

С. СМЕРНИКОВА,
[Хатыт аналл. корр.].

нэн б-ба тийэ араас ко-
миссиялар талыһылыытара.
Эбэх комсомолет олоҕо
киллэриллибитэ. Оттон ту-
гу үлэһиттэрин туһунан
ним эмэ билэр дуо?

Быһата, мин ЫБСЛКС
райкомун оройуоннааһы
ХХХIII комсомольскай кон-
ференцияга тезистэрин аа-
һа олорон бу конференция
урунку халыһтан төһсөн,
боппуруоһу сыһытык ту-
руоруон, ыһыһаллар уу-
рааһтар, критикалар үрдү-
күн кулаһа буолбакка,
чуолкай ааһыһаһа, чоп-
чу ис хоһоонноох буолуох-
тарын баһаарыһа. «Үлэни
күүһүрдүөххэ», ыһыһа-
һаһа, «оҕоһуллуох-
таах» диэн туту да эппэт
уопсай тыллартан чопчу
дьыалаһа төһсөр уодьаһа.
Ол суох буоллаһына, биһи-
ги комсомольскай тэрилтэ-
бит авторитетин үрдэтэр,
киһини хаттаан тилиһнэрэр
туһунан кэпсэтин сир бир
кулаһаһа эрэ хаалыа.

Ф. ЧИЧИГИНАРОВ,
суолу тутар-өрөһүннүүр
учаастааһы комсо-
мольскай тэрилтэ
секретара.

Кооперативтарга манай
бизнесийн бичрэлт
Кооперативтар совет сүе
лүүтүн, теплицатын, осуруу
скрин арендагийн, боро
дууксуйа ылан госуларст
бога туттардехтарына совет
хоз быланын туолууттар
абыллар, Оттон совет сир
рин-уотун, отун-маһын, тех
никатын дуогабар буһын
тынан туһамыт да түбэл
тэтигэр кооператив бэйэтэ
онорбут бородууксуйа
госуларствога туттардаһы
на, ол совет быланын
туолууттар кирибэт. Ман
ных балаһыаньна тэрилтэ
лэргэ уонна пришкольна
участактарга эмиз сир
буһунаах.

